NEWSLETTER of the NILGIRI NATURAL HISTORY SOCIETY For private circulation only

ISSUE 1.1 JUNE 2010

WILD EDIBLE TUBERS AND RHIZOMES OF THE NILGIRI BIOSPHERE RESERVE

STUDY ON VILLAGE FOREST COUNCILS IN THE NILGIRI BIOSPHERE RESERVE **RESEARCH INITIATIVES** IN THE NILGIRI BIOSPHERE RESERVE

> **DIARY OF NNHS** THE BUZZ

CHIEF EDITORS

FDITORIAL BOARD

Mathew John *

Sumin George Thomas

* Keystone Foundation, Kotagiri, Nilgiris - 643217, Tamil Nadu, India.

COPYRIGHT

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Unported License (http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/). Newsletter of the Nilgiri Natural History Society is available at **www.nnhs.in**

All photos and maps are by Keystone Foundation unless otherwise mentioned.

For membership and other details contact:

Nilgiri Natural History Society, 144-A, Bee Museum, Club Road. Opp. Hill Bunk, Ooty -643 001, Nilgiris, Tamil Nadu, India, email: contact@nnhs.in, Phone No: +91423-2441430

Designed & Printed at

Text & Graphics Ph: 094438 56791

Cover Photo:
Capparis zeylanica

Ceylon Caper, a large climbing shrub. Common in plains from the coast to 1000m. India, Myanmar, Sri Lanka, Indo Chinese - peninsula and Malaysia.

EDITORIAL

The first newsletter of the Nilgiri Natural History Society, June 2010, has been an exciting venture for all on the editorial board, an opportunity to plant a new seed, stretching imagination and inspiration. The newsletter is envisaged as a vibrant means of communication among the enthusiastic members of the NNHS, across their many walks of life. To this end, space is allocated for voices from the varied membership, voices for conservation, culture and communication.

The Nilgiri Biosphere Reserve (NBR) declared in 1986 by UNESCO under its Man and Biosphere Program was the first biosphere in India and is named after the pristine Nilgiris. The reserve spans an area of over 5000 sq.kms. and is home to many unique species of plants, animals and cultures. Tigers and elephants share forests with cave dwelling Cholanaikens and Kurumba honey hunters who are lesser in number. The diverse landscape from mountain grasslands to dry thorny forests has an altitudinal range from 2600 msl to 20 msl. The ancient mountains of the Nilgiri have special geological features and a range of climatic conditions - rain shadow areas of the eastern slopes to monsoon magic areas of the western slopes. The NBR will be at the core of the newsletter.

Bringing special focus to the conservation linked work that happens in the NBR, the newsletter has a section called Under the Lens. In this edition, two studies undertaken by researchers of Keystone Foundation have been featured. The first study throws light on the Wild and Uncultivated Foods used by indigenous communities while the second portrays a status of the Village Forest Councils of the NBR. Both these studies were done as part of an IDRC funded project at Keystone Foundation. Student researchers working in the NBR are encouraged to write about their projects which will be featured in the Research **Initiatives** section. In the current edition, a study on *Phoenix* species is presented. Exclusive features from wallpapers that are produced by village conservation centres spread across the NBR intend to share meanings and modes of conservation that are as much indicative of age old traditions as of future voices of change and dialogue in these communities. Bidaru saddha (sound of the bamboo) is the wall paper of the Velleri Combei conservation center in the South Eastern Slopes of the Nilgiris, Tamil Nadu produced in Tamil. Nisarga suddhi (nature news) from Punanjanur, Chamrajnagar, Karnataka in Kannada and Kattu poovu (flower of the forest) from Appankappu, Nilambur, Kerala in Malayalam capture the pulse of the NBR.

Diary of NNHS, a half yearly report of the activities of the society brings members and others on board with key events. **The Buzz** takes one through the events and happenings at the Bee Museum at Ooty. These will be regular features of the newsletter. The **Species Focus** page intends to profile species which are endemic to the Western Ghats also found in the region of the NBR.

Members, students and others working on issues related to conservation and its linkages are invited to contribute to the newsletter as per conditions specified on the last page.

And finally, we look forward to hearing from you, your responses to the newsletter, what you'd like to see more of and what less of. The newsletter over the years, we envision will read as a monograph on the NBR and we invite all our readers to be a part of it. Of course we don't have a name as yet! Any ideas are welcome and will be acknowledged.

Chief Editors

UNDER THE LENS...CONSERVATION

Wild Edible Tubers and Rhizomes of Nilgiri Biosphere Reserve

L. Rasingam

Ild edible tuber and rhizome species are an important source of food in India and have a significant place in the dietary habits of small and marginal farm families and forest-dwelling communities also during periods of food scarcity (Roy et al. 1988; Arora and Pandey 1996). They not only enrich the diet of the people but also possess medicinal properties. Many species are used in the preparation of stimulants, tonics, carminatives and expectorants. Indigenous knowledge on wild tuber is an integral part of the traditional and socio-cultural lives of people in India.

An ethno-botanical study on wild edible plants was carried out among the adivasis of Nilgiri Biosphere Reserve(NBR) through survey, interview and field work along. Traditional and other knowledge related to the collection and consumption of wild tubers and rhizomes on which the communities depend on was documented. Moreover, informal discussions and village walks with key informants, both adults and children, was carried out to enhance understanding about traditional knowledge and about different tuber and rhizome yielding plants.

A total of 27 plants have been recorded as wild edible tubers and rhizomes in the study of which Canna edulis, Ipomoea batatas and Manihot esculenta are cultivated in their agricultural lands and home gardens and the remaining species are distributed in the forest areas. Tuber and rhizome utilization was very high in Nilambur (14 species) and Pillur (12 species) regions and most of them were reported to be collected during the summer season. Dioscorea oppositifolia, D. tomentosa, Asparagus racemosus, Ipomoea staphylina, Decalepis hamiltonii and Curculigo orchioides are some common tuber vielding plants. Nutrient values of few wild edible tubers are presented in Table 1 (Mcgill, 2004).

Dioscorea oppositifolia

Our study revealed that different adivasi communities in the NBR continue to have and use knowledge about the wild tuber and rhizome species, including their habitat, collecting period, sustainable collecting, mode of preparation and consumption. To date this knowledge appears to be fairly well conserved and used as a result of continued reliance of local communities on the wild uncultivated foods. A harmonious blend of indigenous knowledge with modern science is essential to promote sustainable and sustained utilization of these uncultivated sources of nutrition.

L.Rasingam is a subject manager - Botany at Keystone Foundation (rasingam@keystone-foundation.org)

Table 1	Nutrient value of few wild edible tubers and rhizomes	
	(Nutrient composition/100g edible portion)	

	Plant Name	Family	Protein (g)	Carbo- hydrates(g)	Fibre (g)	Energy (Kcal)
1.	Dioscorea oppositifolia L.	Dioscoreaceae	6.31	40.4	8.97	1466.2
2.	Dioscorea tomentosa L.	Dioscoreaceae	1.8	23.5	0.4	112.0
3.	Asparagus racemosus Willd.	Liliaceae	2.6	3.1	2.8	26.0
4.	Curculigo orchioides Gaertn.	Hypoxidaceae	9.7	36.4	10.2	1533.0
5.	Ipomoea batatas (L.) Lam.	Convolvulaceae	1.6	20.1	3.0	86.0
6.	Manihot esculenta Crantz	Euphorbiaceae	0.8	36.2	1.7	150.0

REFERENCES

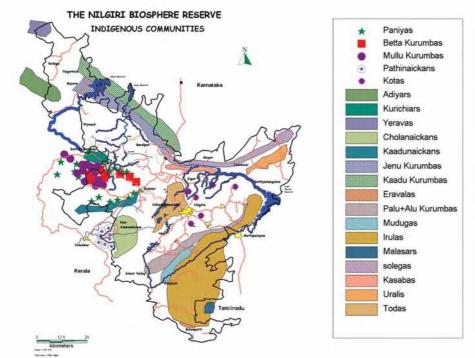
Arora, R.K. and Pandey, A. 1996. Wild edible plants of India, Diversity, Conservation and Use. National Bureau of Plant Genetic Resources, New Delhi, India.

Roy, B. Halder, A.C. and Pal, D.C. 1988. *Plants for Human Consumption in India*. Botanical Survey of India, Calcutta, India. pp. 63–65. http://www.mcgill.ca/cine/resources/data/dalit/

UNDER THE LENS...LINKAGES

Study on village forest councils in the Nilgiri Biosphere Reserve

Archana Sivaramakrishnan

he Nilgiri Biosphere Reserve, among the world's biodiversity hotspots, is unique for its natural and cultural heritage. Keystone Foundation's intervention in the area has been a cross cutting area of work organising groups of indigenous collectors, small scale producers, building their capacities for value addition of agriculture and forest produce and supporting their sale in local and national markets. An important underpinning of this work has been training in methods of sustainable harvest of non timber forest produce (NTFP) and community based ecological monitoring. The joint forest management (JFM) idea is now 6 years old in Tamil Nadu and many local Village Forest Councils (VFC) have been through their first cycle of projects. This study was conceived to understand people's perceptions of the JFM model and arrive at good practices through a comparative study of select VFCs in three Forest ranges in the State. The JFM arrangement of the state holds the promise of replication of this work across many similar forest dependant communities.

The JFM program remains (until the recent Scheduled Tribes and other Traditional

Forest Dwellers Recognition of Forest Rights Act, 2006), the sole institutional space available to forest communities for participation in forest management. In its design, although it purports to share the benefits of forest management with communities, the underlying spirit has been one of discomfort with community livelihoods intertwined with forests - viz. the most important objective of the scheme is to wean the villagers away from the forest and at the same time providing them various avenues and opportunities for improving their living conditions and life style!

For this study, we used a combination of methods – using both secondary as well primary data from three VFCs, one each in the Forest Divisions of Nilgiris North, Sathyamangalam and Mettupalayam. Within these VFCs, we used both household surveys as well as focus group discussions with members.

There emerges a good practice of the policy of implementing in spirit – the space opened up by allowing the VFC to directly trade in NTFP seems to have strengthened community participation in Sathyamangalam. Assurance of a fair price

from the VFC also seems to have motivated more households to engage in NTFP collection, albeit as a seasonal activity. This in turn may be seen as a strengthening of incentives for communities to protect and conserve forest resources. In stark contrast, in Nilgiris North, where the role of business agents is predominant in the purchase of NTFP from collectors, there seems to be little ownership over the forest resources. This also seems to have lead to the extraction of large quantities of produce not permitted for collection viz. Lichens and 'Magali Kilangu' (*Decalepis* sp.).

That the secretary of the VFC will be from the Forest department makes for an increased opacity in the transactions of the VFC. This in turn makes for low participation by a majority of the community members in forest management. Finally, there is the need to invest in capacity building of the VFC members both in managerial skills as well as entrepreneurship. This can lead to the evolution of a collective enterprise that can contribute to household livelihoods as well as incentivise and strengthen community participation in forest conservation and management.

¹ Correspondence from Director of Agriculture, Chennai. Ref.No. 100651/98. Dated: 2.6.98.

Archana Sivaramakrishnan is Programme Coordinator for the Environmental Governance Programme at Keystone Foundation (archana@keystone-foundation.org. Also a member of the Executive Committee of the NNHS)

Meeting at Kurumbadi, Coonoor, Nilgiris

Research Initiatives in the Nilgiri Biosphere Reserve

Lisa Mandle

he Nilgiri Biosphere Reserve was established with the goals of conserving biodiversity in conjunction with sustainable use of natural resources and

ecologically sound development. Sustainable harvest of broom grass (Phoenix loureirii), a species of date palm native to the NBR, has the potential to contribute to these multiple goals.

This palm is a valuable resource both for people and wildlife. Within the NBR, its leaves are harvested as a nonforest timber product by many adivasi communities Phoenix Ioureirii living within the

forests. Leaves are cut, dried, tied into brooms and sold in local markets. In some locations, leaves are also woven into mats. The palm's fruit, shoots and roots are edible, and the roots also have medicinal uses. Birds, bears and other mammals consume the fruits, while palm leaves may be grazed by deer, gaur and livestock. Elephants and porcupines feed on the palm as well.

While some have suggested that leaf harvest is causing mass destruction of this species in South India¹, these palms remain abundant on many hillsides and harvest continues to provide an important source of income to local communities. My research aims to understand the conditions under which sustainable harvest of this species can occur while preserving the diversity of other species that are part of the surrounding ecosystem.

Toward this goal, I am comparing palm population dynamics and plant diversity in areas with and without commercial palm harvest. I am monitoring more than a dozen palm populations at six sites across

the NBR and the adjoining region. Because fire and grazing of both livestock and wild animals occur in areas where the palm is harvested, I am also conducting an

experiment to determine the effects of fire, grazing and harvest on palm individuals and overall plant diversity. On completion of these studies in 2011, I will use this data to assess the potential for sustainable harvest and to examine the

relationship between palm population growth rates and native plant diversity.

This work is part of my Ph.D and is being

carried Out collaboration with Keystone Foundation, Kotagiri and the Ashoka Trust for Research in Ecology and Environment (ATREE), Bangalore. By sharing these results harvesters, local communities and Forest Departments, it is my hope that this work will contribute to conservation of this region's extraordinary biodiversity while benefiting the livelihoods of the people of the NBR.

Photo: Lisa Mandle

¹ Padmanabhan, D. & Sudhersan, C. 1988. Mass destruction of Phoenix loureirii in South India. Principes 32: 118-23.

Lisa Mandle is a Ph.D. student at the University of Hawaii, USA (mandle@hawaii.edu). Also affiliated with Keystone Foundation, Kotagiri

Phoenix loureirii leaves harvested for trade

Photo: Lisa Mandle

பிதரு சத்த

குறிப்புகள்

தேன் கூட்டினை கண்டுபிடிப்பது எப்படி? காலையில் தேன் பூச்சியானது நீர் இருக்கும் பகுதிகளில் இருந்து நீர் எடுத்து செல்லும் போது தேன் பூச்சி செல்லும் வழியை பின் தொடர்ந்தால் தேன் கூடு இருக்கும் இடத்தினை அறிய முடியும்.

காட்டுக்குள் இருக்கும் போது நீர் இருக்கும் இடத்தை அறிவது எப்படி?

காட்டுக்குள் பைகை, உல்லத்தி, நகா மரங்கள் இருக்கும் திசை நோக்கி சென்றால் நீர் இருப்பதற்கு வாய்ப்புகள் அதிகம் உள்ளது.

ஒரு விளையாட்டு

நாங்க காடுகளில் பல வருடங்களாக வாழ்ந்து வருகிறோம், காடுகளில் இருந்து எடுக்கப்படும் பல வகையான வனப்பொருட்களை பார்த்துள்ளோம், நாங்கள் 11.03.2010 அன்று பீ மியூசியம் சென்றிருந்தோம், அங்கு வைக்கப்பட்டிருந்த போட்டோக்கள் மற்றும் தேன் எடுக்க பயன்படுத்தும் பொருட்களை எல்லாம் பார்த்தோம், நாங்கள் விளையாடிய இந்த விளையாட்டு பாம்பு, ஏணி விளையாட்டை ஓத்திருந்தது, காடுகளை தவறாக பயன் படுத்தினால் காட்டைவிட்டு விளையாட்டின் விதி, இந்த விளையாட்டு எங்களுக்கு மிகவும் பிடித்திருந்தது ஆனால் விளையாடுவதற்கு நேரம் போதவில்லை, எங்களை அழைத்து வந்த சிவா நேரத்தில் புறப்பட வில்லை எனில் செல்லும் வழியில் யானை நம்மளை துாக்கி விளையாடி விடும் என்று கூறினார்.

வித்தியாசமான ஆள்

வன விலங்குகள் பற்றிய தகவல்கள்

1. வெயில் அதிகம் காணப்படுவதால் யானைகளுக்கு நீர் தட்டுபாடு அதிகம் உள்ளது.

2. தண்ணீர் தட்டுபாடு அதிகம் உள்ளதால் கோட(குரங்கு) ஊர் அருகே அதிகம் வருகின்றன.

அறிவு சார்ந்த சுற்றுப்பயணம்

வெள்ளெரிகோம்பையை சேர்ந்த நாங்கள் 11 பேர் கொண்ட குழுவாக சிவாவுடன் சேர்ந்து ஊட்டியில் உள்ள பீ மியூசியம் சென்றிருந்தோம். நாங்கள் முதல் முறையாக ஊட்டிக்கு சென்றிருந்தோம், நாங்க அங்க சக்திவேல் மற்றும் புஸ்பிந்தர் மேடத்தை பார்த்தோம், நாங்க எங்க பேரு, ஊரு, ஏன் இங்கு வந்தோம் என்று சொன்னோம், அவங்க அவங்களை பத்தி பேரு ஊரு எல்லா சொன்னாங்க, அப்புறம் பீ மியூசியத்தை சுற்றி பாத்தோம், அங்கு மாட்டிருந்த படங்களை பத்தி சக்திவேல் எங்களுக்கு சொல்லி தந்தாங்க, தேன் இருந்த மரம் மற்றும் தேன் பூச்சியுடன் இருந்த பெட்டியையும் பார்த்தோம், தேன்களின் வகைள் மற்றும் தேன்மெழுகுகளில் இருந்து தயாரிக்கப்பட்ட பொருட்களையும் பார்த்தோம், மகரந்த சேர்க்கைக்கு உதவி செய்யக்கூடி

பூச்சிகள் கண்ணாடி பெட்டிக்குள் இருந்ததை நீலகிரியின் பார்த்தோம், தேன் வேட்டைக்காரர்கள் பற்றிய படம் ஒன்றும் பார்த்தோம், அங்கு இருந்த அக்கா எங்களுக்கு டீ தந்தாங்க, காடுகளை நாம் பயன்படுத்தும் விதம் பற்றி ஒரு விளையாட்டு சொல்லி கொடுத்தாங்க.

கண்ணால் பார்த்தது காதால் கேட்டது

நாங்கள் 11 பேர் கொண்ட குழுவாக பீ மியூசியம் சென்றிருந்த போது அங்கு சக்திவேல் என்பவர் காடுகளை ஏன் பாதுகாக்க வேண்டும் என்றும், அதனால் நமக்கு என்ன பயன் என்றும் சொல்லி தந்தார், காட்டை நாம் பாதுகாத்தால்தான் சுத்தமான காற்றும், நல்ல மழை பொழிவு கிடைக்கும் என்று நாங்கள் தெரிந்து கொண்டோம், காடுளை நன்கு பாதுகாத்தால் தான் மழை நீரை பிடித்து வைத்துக்கொண்டு வருடம் முழுவதும் நமக்கு நீர் கொடுக்கும் என்பதை அறிந்து கொண்டோம், காடுகளில் உள்ள மரங்கள் அவற்றின் வேர்கள் மூலமாக நீரை உறிஞ்சி இலைகளின் மூலம் நீராவி போக்கு நடைபெற்று மழை பொழிவுக்கு காரணமாகிறது என்பதனையும், தேன் பூச்சிகள் பற்றிய அறிவியல் பூர்வமான தகவல்களையும் தெரிந்து கொண்டோம்

ஜீப் பயணம்

நாங்கள் மாமரத்தில் இருந்து ஜீப்பின் மூலமாக பீ மியூசியத்திற்கு வந்தோம், இந்த வண்டியை குமார் என்பவர் ஓட்டும் போது கருப்பு புகையும் கட கட சத்தமும் இருந்தது, இந்த சத்தத்திலும் எங்கள் கூட வந்த அகிலா நல்லா துாங்கிட்டா.

ஊருக்கு பெயர் வந்த காரணம்

மாமரம் என்ற இடத்தில் இருந்து வெள்ளெரி கோம்பெ செல்வதற்கு 40 முதல் 50 நிமிடம் வரை ஆகும், இந்த கிராமத்தில் 15 வீடுகள் உள்ளன, இவர்கள் அனைவரும் குரும்பர் இனத்தை சார்ந்தவர்கள், இங்கு வசிக்கும் சேகரிப்பு, டீ மக்கள் வனப்பொருள் தோட்டத்தில் வேலை செய்தல், மற்றவர்களின் தோட்டத்தில் விவசாயம் வேலை செய்யும் பணிகளையும் செய்கின்றனர், வெள்ளெரி கோம்பே என்ற பெயர் எப்படி வந்தது

பெள்ளாரை என்றால் பெரிய பாறை என்று பொருள், கோம்பெ என்றால் ஒரு பெரிய பள்ளம் என்று பொருள், பெள்ளாரை கோம்பெ என்ற இவ்வூரின் பெயர் காலப்போக்கில் மறுவி வெள்ளெரி கோம்பெ என ஆயிற்று.

இந்த மாதம் காட்டில் கிடைப்பவை

- 1. சீகை காய் எடுக்கலாம்
- 2. பூச்சக்காய் எடுக்கலாம்
- 3. நெல்லிக்காய் சிறிது எடுக்கலாம்
- 4. வாகை பூ மலரும்

Shivan is the coordinators for activities at the Village Conservation Centre, Velarikombei, Kotagiri.

C.S. Saneesh is the subject manager - Conservation Education at Keystone Foundation (saneesh@keystone-foundation.org)

ನಿಸರ್ಗ ಸುದ್ದಿ

ಪುಣಜನೂರು ಮಕ್ಕಳು ಸಿದ್ದಪಡಿಸಿದ ಮಾಸಿಕ ಪರಿಸರ ಸುದ್ದಿ

ಉಪಾಯಗಳು!!

- ಮಾನವರಿಗೆ ಅಟ್ಟೆ ಹುಳು ಕಡಿದರೆ ಲಾಂಟನ ಎಲೆಯ ರಸವನ್ನು ಕಾಲಿಗೆ ಹಾಕುವುದು.
- ಜೇನು ಕಡಿತಕ್ಕೆ ನೆಲ್ಲಿಯ ಚಕ್ಕೆ ಜಜ್ಜಿ ಜೇನು ಕಡಿತ ಜಾಗಕ್ಕೆ ರಸ ಲೇಪನ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಕಡಿಯುವುದು.
- ಸುಟ್ಟ ಗಾಯಕ್ಕೆ ನೇಸರಿ ತುಪ್ಪ ಸವರುವುದು.
- ನೇರಳೆ ಚಕ್ಕೆಯನ್ನು ಬಿಸಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುದಿಸಿ ಹಲ್ಲು ನೋವಿನ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಹಬೆ ಇಡುವುದರಿಂದ ಹಲ್ಲು ನೋವು ವಾಸಿಯಾಗುವುದು.

ಕುತೂಹಲಗಳು!!

ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಚೆದು ಆನೆ ತೊಂಡೆ ಮರವಿದೆ. ಇದು ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಶಿಸಿ ಹೋಗುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಮರವಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ಈ ಮರ ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದು. ಇದು ತುಂಬಾ ನೆರಳು ಕೊಡುವುದು. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಭಾರಿ ಕಾಯಿ ಬಿಡುವುದು. ಇದು ಸುಮಾರು ಒಂದು ಕಾಯಿ 2 ರಿಂದ 6 ಕೆ.ಜಿ. ಯವರೆಗೆ ಇರುವುದು.

ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಚಲನವಲನ

ಈ ಊರಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೀರಿಗಾಗಿ ಆನೆ, ಜಿಂಕೆ, ಕಾಡು ಹಂದಿ, ಹಾದು ಹೋಗುವುದು, ಇದಲ್ಲದೆ ಕಾಡ ಬೆಕ್ಕು, ಮುಂಗೂಸಿ, ಕಾಗೆ, ಹದ್ದುಗಳು, ಕೋಳಿ ಮರಿಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು. ಊರಿನ ಮನೆ ಹಿತ್ತಲಿಗೆ ಆನೆಯೂ ಮೇವಿಗಾಗಿ ಬಾಳೆ ಗಿಡಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಊರಿನೊಳಗೆ ಬರುವುದು.

ಈ ತಿಂಗಳು

ಈ ತಿಂಗಳು ಹುಣಸೆ ಹೂ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದು ಮತ್ತು ಕಕ್ಕೆ ಹೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದು, ನೂರೆ, ಬೆಲಾರೆ, ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೊಳಕೆ ಬರುವುದು. ಈ ತಿಂಗಳು ಬಾಗೇ ಹೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದು. ಈ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಚಿಟ್ಟೆಗಳು ಹಾರಾಡುವುದು.

ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ

ಸೋಮಾರಿಯ ಪಕ್ಷಿ ಎಂದು ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ ಯನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ

ಕುಟುರು ಹಕ್ಕಿ ಮರದ ಪೊಠರೆಯಲ್ಲಿ

- ವಾಸಮಾಡುವುದು ಅದು ಯಾವಾಗಲು ಕುಟುರು ಎಂದು ಶಬ್ಧ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕುಟುರು ಹಕ್ಕೆ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು.
- ಈ ಹಿಂದೆ ಗಿರಿಜನರು ಪ್ರಾಣಿ ಮತ್ತು ಚಳಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆಯಲು ಬೆಂಕಿಯ ಉಕ್ಕಡವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

Shivanna is the coordinators for activities at the Village Conservation Centre, Punanjanur, Chamrajnagar.

C.S. Saneesh is the subject manager -Conservation Education at Keystone Foundation (saneesh@keystone-foundation.org)

ಮುಖ್ಯ ಸಮಾಚಾರ

ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರದ ಗಿರಿಜನ ಉಪಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಮೆಂಟ್ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಊರಿನ ಪಕ್ಕದ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದಿನಾಂಕ: 30–03–2010 ರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ದೇವತೆ ಮಾರಿಯಮ್ಮ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯಿತು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಊರುಗಳಿಂದ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಬಂದು ಸೇರಿದ್ದರು.

ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಇ.ಡಿ.ಸಿ. ವತಿಯಿಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಶ್ರೀನಿವಾಸಮರ ಮತ್ತು ಮುನೇಶ್ವರ ಕಾಲೋನಿಯ 2 ಜನರಿಗೆ ಸೋಲಾರ್ ಲ್ಯಾಂಪ್ ಗಳನ್ನು ಮಣಜನೂರು ವಲಯ ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೊಡಿಸಿಕೊಟ್ಟರು.

व्यव रंग व्यवं ?

ಚೆನ್ನಂಜಮ್ಮ:— ಇವರು ಈಗ ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ ಕಾಲೋನಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಹವ್ಯಾಸ ಕಾಡಿನ ನಾಟಿ ಔಷಧಿಯನ್ನು ನಾರು ಬೇರುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು. ಇವರು ಈ ಮೊದಲು ಸುಮಾರು ವಷಗಳಿಂದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ, ಬೇದಯ್ಯನ ಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ತಂದೆ—ತಾಯಿ ನಾಟಿ ಔಷಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ದ ವೈದ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೇ ನಾಟಿ ಔಷಧಿ ಬಗ್ಗೆ ತುಂಬಾ ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವುದು. ಅವರ ತಂದೆ—ತಾಯಿ ನಾಟಿ ಔಷಧಿ ಮತ್ತು ಗಿಡಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಅವರು ತಲೆ ತಲಾಂತರದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಈಗ ಇವರು ಹಾವು ಕಡಿತಕ್ಕೆ ಕಾಮಾಲೆ, ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ಕೈಕಾಲು ಮೂಳೆ ಮುರಿತಕ್ಕೆ ನಾಟಿ ಔಷಧಿಯಲ್ಲಿ ಜನಗಳನ್ನು ಗುಣ ಪಡಿಸಿ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಅವರು ಮಾದರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಮಾಡಿದ್ದು

ದಿನಾಂಕ: 14–03–2010 ರಂದು ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಕರಿ ಚಿಟ್ಟೆ, ಸೋರೆಹಕ್ಕಿ, ಗಿಳಿ, ಕೊಟ್ಟಿಪೀಡಿಯ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಹಾಲಿಸಿದೆವು. ಹಕ್ಕಿಯ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದೆವು.

ದಿನಾಂಕ: 19-03-2010 ರಂದು ಜೇನು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ತರಬೇತಿ ಸಭೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 33 ಜನಗಳು ಬಂದು ಸೇರಿದ್ದರು. ಆ ಊರಿನ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಕಾಡಿನ ಉತ್ಪನ್ನ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವುದು. ಅದರ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಮಾರಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಜೇನು ತೆಗೆಯುವ ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಳ ಗುರುತಿಸಿ ಆ ಜೇನು ತೆಗೆಯುವವರೆಗು ಇದ್ದು, ಅನಂತರ 30 ರಿಂದ 50 ದಿನಗಳು ಕಾದು ಜೇನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವರು ಮತ್ತು ಜೇನು ನೊಣಗಳನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡದಂತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು.

കാട്ടുപുവ്

നിലമ്പൂരിലെ കൂട്ടികൾ തയ്യാറാക്കിയ പരിസ്ഥിതി മാസിക

അറിഞ്ഞോ? ഒരു പരിസ്ഥിതി മാസിക പ്രസിദ്ധീകരിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചത്

കീസ്റ്റോൺ ഫൗണ്ടേഷന്റെ അപ്പൻകാ പ്പിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന പരിസ്ഥിതി വിദ്യാഭ്യാസ കേന്ദ്രമായ 'പ്രകൃതി' മാർച്ച് മാസം മുതൽ ഒരു പരിസ്ഥിതി മാസിക പ്രസിദ്ധീകരിക്കാൻ തീരുമാനി ച്ചു. ഇഃിൽ കുട്ടികൾക്ക് പ്രാധാന്യം നൽകിക്കൊണ്ട് അവരുടെ കലാവിക സനം സാധ്യമാകുന്ന വിധത്തിൽ കാടി നെക്കുറിച്ച്, കാടിന്റെ മക്കളെക്കുറിച്ച് അവരുടെ ജീവിത രീതിയെക്കു റിച്ചൊക്കെയുള്ള വിഷയങ്ങൾ ഇതിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിരിക്കുന്നു.

പേരിന് പിന്നിൽ

കാട്ടുനായ്ക്ക സമുദായത്തിൽപെട്ട ആളുകളാണ് അപ്പൻകാപ്പിൽ താമസി ക്കുന്നത്. അവരുടെ കുലദൈവങ്ങളെ (അപ്പൻ) ഉത്സവത്തോടനുബന്ധിച്ച് ഒരു പ്രത്യേക കടവിൽ കുളിപ്പിക്കുന്ന ആചാരമു്. ഈ ആചാരത്തോട് ബന്ധ പ്പെട്ടാണ് അപ്പൻകാപ്പിന് ആ പേര് ലഭി ച്ചത്. അപ്പൻ = ദൈവം, കൈപ്പ് = കടവ്

ഇവർ ഇങ്ങനെ

അപ്പൻകാപ്പിലെ മറ്റ് ആളുകളിൽ നിന്ന് അല്പം വ്യത്യസ്തനാണ് കൊച്ചുകാളൻ. എല്ലാവരാലും ബഹുമാനിക്കപ്പെടുന്ന വ്യക്തിത്വം കൊച്ചുകാളന്റെ കുടുംബം തേൻ ശേഖരിക്കാൻ ആരംഭിച്ചതിന് ശേഷമേ മറ്റുള്ളവർക്ക് തേൻ ശേഖരിക്കാൻ അനുവാദ മുള്ളൂ. ഏത് കാട്ടിലും തനിയെ പോകുന്ന ധെര്യശാലി കൊച്ചുകാളൻ മാത്രം. കുട്ട നെയ്ത്തിൽ പ്രത്യേക പ്രാവീണ്യം ഇദ്ദേഹത്തിനുണ്ട്. കുലദൈവങ്ങളുടെ അനുഗ്രഹത്താൽ പ്രത്യേക കഴിവുകൾ അദ്ദേഹത്തിനുന്ന് അപ്പൻകാപ്പിലെ ജനങ്ങൾ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു.

കാട്ടുവിശേഷം

- കണ്ണിമാങ്ങ ശേഖരിക്കുന്നു. ഇത അച്ചാർ തയ്യാറാ ക്കാൻ വളരെ നല്ലത്.
- തേൻ ശേഖരണം ആരംഭിച്ചു. ഔഷധ ഗുണം ഏറെ യുള്ള തേൻ ഒരു സൗന്ദര്യ വർദ്ധിനി കൂടിയാണ്.
- ഏകനായകം വിളവെടുത്തു. ഒരു പ്രകൃതിദത്ത ദാഹ ശമനിയായ ഏകനായകം വിശപ്പ് വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.
- മണ്ണാത്തിക്കിളി മുട്ടയിടുന്ന കാലം.

നാട്ടു വിശേഷം

- തേൻ ശേഖരണം തുടങ്ങി: അപ്പൻകാപ്പിലെ കൊച്ചുകാളന്റെ കുടുംബം ആദ്യം തേനെ ടുക്കണമെന്ന നിയമമനുസരിച്ച് പ്രത്യേക ആചാരങ്ങളോടെ ഈ മാസം തേൻ ശേഖ രണം തുടങ്ങി.
- 2. വീടുപണി പുരോഗമിക്കുന്നു. അപ്പൻകാപ്പിൽ പുതുതായി ആരംഭിച്ച 5 വീടുകളുടെ നിർമ്മാണം ഒന്നാംഘട്ടം പൂർത്തിയാക്കി. രണ്ടാം ഘട്ടം ആരംഭിച്ചിരിക്കുന്നു.
- അംഗനവാടി പൊളിച്ച് കൂടുതൽ സൗകര്യമുള്ളതാക്കി നിർമിക്കുന്നു. കിണർവെള്ളം വറ്റിയത് ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ടാക്കുന്നു.

ഏപ്രിൽ മാസം പ്രകൃതിയിൽ

- 4-4-10നും, 24-4-10നും പരിസ്ഥിതി വിദ്യാഭ്യാസ ക്ലാസുകൾ
- 2) 28-4-10ന് ഔഷധ സസ്യങ്ങളെക്കുറി ച്ചുള്ള വിവരശേഖരണം

ഞങ്ങൾ കഅതും കേട്ടതും

എന്റെ പേര് അഖിലേഷ്. ഞാൻ നിലമ്പൂർ എം. ജി.എം.എം.ആർ.എസ്. -ൽ 5-ാം ക്ലാസിൽ പഠിക്കുന്നു. അപ്പൻകാപ്പ് 'പ്രകൃതി' സെന്ററിലേക്ക് പരിസ്ഥിതിയെക്കു റിച്ചുള്ള ക്ലാസിന് വന്നപ്പോൾ സൂചിമുഖി (സൺബേർഡ്) എന്ന പക്ഷിയുടെ കൂട് കണ്ടു. അതിൽ രണ്ട് കുഞ്ഞുങ്ങൾ ഉണ്ടായി രുന്നു. അമ്മക്കിളി കുഞ്ഞു കൾക്ക് ആഹാരം കൊടുക്കാൻ ഇടയ്ക്കിടെ വരു ന്നുണ്ടായിരുന്നു.

Sumithra & Betty are the coordinators for activities at the Village Conservation Centre,
Appankappu, Nilambur.

C.S.Saneesh is the subject manager - Conservation Education at Keystone Foundation (saneesh@keystone-foundation.org)

വിരുന്നുകാർ

ആനവന്നത് - 4 തവണ കൊമ്പൻ - 2 പിടി - 4 കുട്ടികൾ - 2 കാട്ടിൽവെച്ച് കണ്ട്. - 2 കൊമ്പൻ - 1

പക്ഷികൾ

ഇരട്ടതലച്ചി – എല്ലാ ദിവസവും. ആനറാഞ്ചി – 5 ദിവസം മണ്ണാത്തിപ്പുള്ള് – 10 ദിവസം വാലുകുലുക്കി – 20 ദിവസം കാടുമുഴക്കി – 4 ദിവസം

തുലിക...

എന്തിഷ്ടമാണെന്നോ...? പാടുന്ന പുഴുക് ആടുന്ന മഖിലുകൾ കുളിരുള്ള കാറ്റ്, എന്തിഷ്ടമാണെന്നോ

എന്തിഷ്ടമാണെന്നോ...? ചെടികളുടെ കധ കേൾക്കാൻ പൂക്കളുടെ മനം നുകരാൻ കിളികളോടൊര്ത് പാടാൻ എന്തിഷ്ടമാണെന്നോ...?

തുന്തങ്ങൾ

ജലദോഷ ശമനത്തിന് എരിവളളി ചതച്ച് മണക്കുന്നത് നല്ലത് തേനെടുക്കുന്ന രുവസരത്തിൽ തേനീച്ചയെ രുകറ്റാൻ കരിക്കുറി ഞ്ഞിയുടെ ഇലയുപയോഗിച്ച് പുകയിടുന്നത് ഉത്തമം.

Diary of NILGIRI NATURAL HISTORY SOCIETY

Anita Varghese

The Nilgiri Natural History Society (NNHS) started off as a conversation that some of us in Keystone Foundation (www.keystone-foundation.org) had in 2009 especially when we interacted with indigenous harvesters of non timber forest produce who were part of our trainings or with children who were part of our conservation education outreach or with customers who visited our Green Shops or the Bee Museum. How could we get more people to subscribe to the Keystone philosophy in the process becoming Keystone species themselves? Keystone species, by definition play a critical role in maintaining the structure of an ecological community and their impact on the community is greater than would be expected based on their relative abundance or total biomass. NNHS invites people and institutions from all walks of life who would like to become a Keystone species to become members.

Inauguration of the NNHS by Shri. Jairam Ramesh

- 9th November 2009 10 people from Keystone Foundation, the first Executive Committee meeting of the NNHS. Important decisions taken -To register the NNHS as a society under the Tamil Nadu Societies Act; Office Bearers elected Anita Varghese - President, Pushpinder Kaur Khajuria
 - Secretary and Sumin George

- Thomas Treasurer; EC members -Selvi N, Samraj T, Leo R, Archana S, Samita V, Balachander T, Senthil P. It was also decided that the office of the NNHS would be located at the Bee Museum in Ootv.
- February 2010 An evening with Keystone Director, Pratim Roy, leads to the wording of the NNHS vision statement - Nilgiri Natural History Society strives to redefine life, nature and humanity through an ecologically sound and socially responsible value system. It aims to permeate manifestations of actions and thought processes across all walks of life. Inspiration and imagination are core to the Nilgiri Natural History Society.
- 18th February 2010 The NNHS is launched by the Honorable Minister of Environment and Forests, Shri Jairam Ramesh at the Keystone campus during the Save Western Ghats Meeting. Shri Jairam Ramesh accepts an Honorary Lifetime Membership to the NNHS and thus becomes its first honorary member.
- March 2010 Advice from the Board of Trustees, Keystone Foundation, on future directions for the NNHS. An 11th member was added to the EC -Ms P. Susheela and it was also decided to have one of the Directors of Keystone Foundation as an honorary member of the EC.
- 15th April 2010 The NNHS is officially registered under the Tamil Nadu Societies Registration Act, 1975 (Tamil Nadu Act 27 of 1975).

The website for the NNHS is www.nnhs.in.

Anita Varghese is Programme Coordinator-Conservation at Keystone Foundation, Also the President of the NNHS and Member - Cycad Specialist Group - SSC - IUCN (anita@keystone-foundation.org)

BEE MUSEUM

144-A, Club Road. Opp. Hill Bunk, Ooty - 643 001, The Nilgiris, Phone - 0423 2441340.

Happenings at the Bee Museum, Ooty

Pushpinder Khajuria

The Bee Museum at Ooty is an initiative of Keystone Foundation. Inaugurated in October 2006 by the then Secretary, Ministry of Tribal Affairs, Ms. Meena Gupta, the museum, first of its kind with a focus on honey bees of India, tells of the ecology of the Nilgiri Biosphere Reserve and the livelihoods of the honey gatherers. The museum has a steady flow of visitors and also hosts special programs for visitors and activity modules for children. For a virtual stop over, visit www.nnhs.in/beemuseum

A glimpse of the Bee Museum events:

- Renowned wildlife photographer Mr. K. Jayaram from Coimbatore unfolds a presentation on the NBR -October 2009.
- School children of Hebron learning Kurumba painting with Bala from the Ajile Bottu craft group - November 2009.
- Dr. R. Tolstoy, a physician and dedicated wildlife photographer, shows photos of the flora and fauna of the Nilgiri Biosphere Reserve. Also talks of his work in Parambikulam Tiger Reserve for health of the adivasis there -November 2009

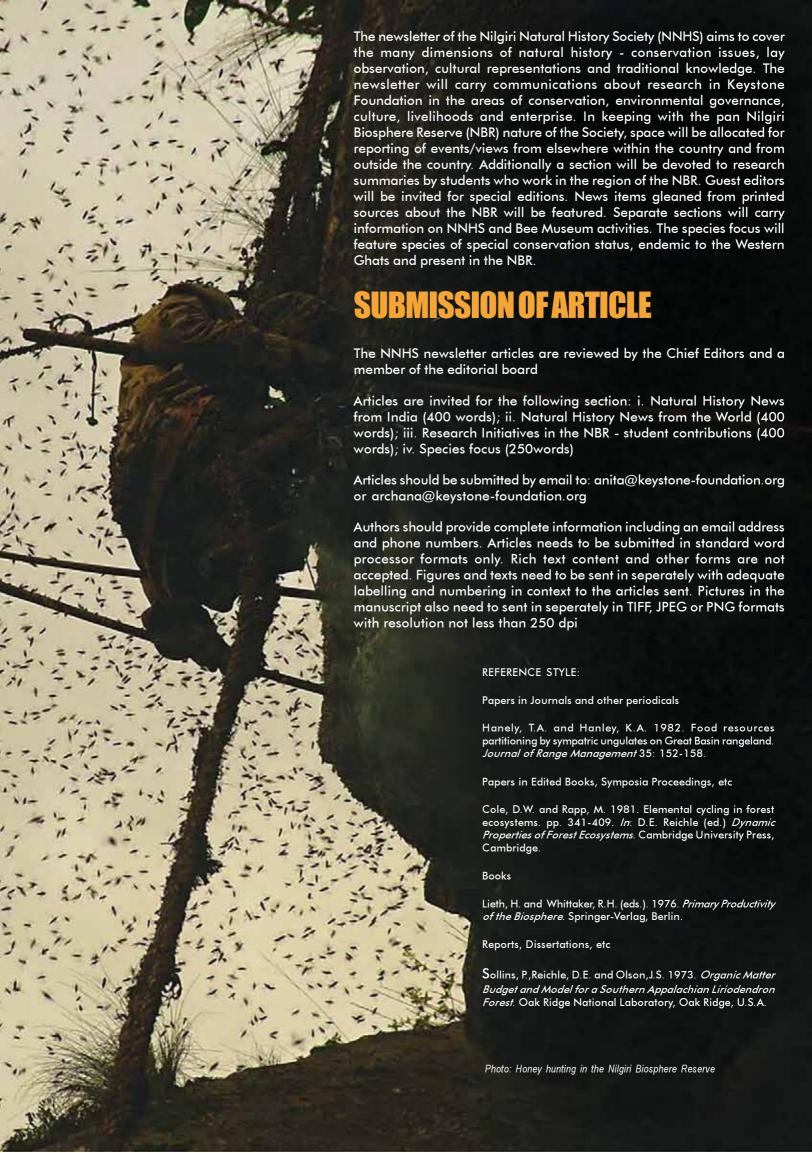
Students with Kurumba painter Balasubramanian at the Bee Museum

- Adivasi children visit the Museum from across the NBR twice a month.
- Dr. Kalaivanan, the veterinary doctor of Mudumalai, also the vet of the NBR, speaks of his experiences treating wildlife in distress - December 2009.
- Mr. Jayprakash, a lecturer in Visual Communication at PSG College in Coimbatore presents his images of the NBR - January 2010.
- Taking Hebron School children for a day out at the Acres Wild Farm in Coonoor, also getting to see how they make their famous cheese - February 2010.
- Dr. Tarun Chabra speaks of his experiences with the Toda and their use of forest species - March 2010.
- Toda and Kota community members showcased their music and dance for us at the Museum premises and interacted with the audiences - April 2010.
- On May 13th 2010 the Bee Museum got a facelift with new exhibits featuring pictures, information and interactive games centered on the theme of conservation issues in the Nilgiri Biosphere Reserve. These exhibits were produced for the Bee Museum by the Nature Conservation Foundation, Mysore as part of their Nature Discovery Center.

Playing 'Lost in the Rainforest' at the Bee Museum

Pusphinder Khajuria is Educator at the Bee Museum. Also the Secretary of the NNHS (beemuseum@keystone-foundation.org)

Rhododendron arboreum Sm. ssp. nilagiricum (Zenker) Tagg (Ericaceae)

L. Rasingam, Keystone Foundation

Common Name: Rhododendron, Rose Tree

Local Names: Alingi, Malai puvarasu - Tamil; Kattu puvarasu - Malayalam; Kokehars -Toda; Billi / Bille - Kurumba.

Distribution: A tree species endemic to the Southern Western Ghats of peninsular India, is restricted to the Nilgiri, Anamalai, Palani and Meghamalai hills. This species is apparently confined to the high altitude of the stunted southern montane wet temperate forest and grasslands. It is extremely variable in stature, hardiness, flower color and leaf characteristics.

Flowering & Fruiting: January-May.

Taxonomy: Rhododendron arboreum is an extremely variable species, distributed in India, Sri Lanka, Bhutan, Nepal, Myanmar, China and Thailand. Four subspecies were recognized from the entire distributional range.

- 1. Rhododendron arboreum sub sp. cinnamomeum India (Sikkim & West Bengal) and Nepal.
- 2. Rhododendron arboreum sub sp. delavayi China, Bhutan, India (Arunachal Pradesh), Myanmar and Thailand.
- 3. Rhododendron arboreum sub sp. nilagiricum Southern Western Ghats.
- 4. Rhododendron arboreum sub sp. zeylanicum Sri Lanka

Threats: This slow-growing and fire-resistant montane species is under serious threat due to habitat loss and degradation especially due to wattle (*Acacia mearnsii*) invasion on the shola and grassland ecosystems.

¹ Chamberlain, D. F. 1982. A revision of Rhododendron II, Subgenus Hymenanthes. Notes on Royal Botanical Garden. Edinburgh 39:330.

